

ÅRSMELDING 2006

ÅRSMELDING 2006

NORLA - SENTER FOR NORSK SKJØNN- OG FAGLITTERATUR I UTLANDET

Rekordstort salg av norsk litteratur til utlandet i 2006 meldte VG i et tosidert oppslag søndag 21. januar i år. I 2006 ble det solgt flere bøker enn noen gang tidligere, rundt 550 norske titler ble solgt til utenlandske forlag. Interessen for norsk litteratur, som har vært jevnt økende i de siste årene, har befestet seg – og norsk litteratur er i ferd med å etablere seg som viktig i internasjonal sammenheng. Flere norske romaner og forfattere vinner internasjonale priser, og er med på å synliggjøre norsk litteratur utenfor Norge.

I England ble Per Pettersons *Ut og stjele hester* vinner av den største prisen for oversatt litteratur, "The Foreign Fiction Independent Prize", og Erlend Loe mottok to priser for sine romaner i Frankrike.

Gina Winje tiltrådte som ny direktør den 1. februar 2006, og NORLAs og Munins gründere, Kristin Brudevoll og Elisabet Middelthon, trådte begge ut av sine stillinger i januar 06.

Rettighetsarbeidet inn mot det etablerte europeiske markedet profesjonaliseres og styrkes og i 2006 utvidet NORLA forsiktig fokus mot nye språkområder, særlig hindi og arabisk. Ny administrasjon utarbeidet nytt organisasjonskart og ny tre-års strategi og handlingsplan (2007 – 2009). I denne er også satsningene mot Land i sør (U D) nedfelt, og det er utløst ekstra bevilgning fra U D gjennom disse midlene.

NORLAs styre:

Styrets formann: **Thorvald Steen**, Den norske Forfatterforening
Vara: Geir Pollen

Styrets viseformann: **Astrid de Vibe**, Den norske Forleggerforening
Vara: Arne Magnus

Styremedlem: **Ann Ollestad** (til høst 06), dernest **Anne Lund**, Utenriksdepartementet
Vara: Arne Gjermundsen

Styremedlem: **Kari Sverdrup**, Norske Barne- og Ungdomsbokforfattere
Vara: Tone Åsen

Styremedlem: **Anders Heger**, Den norske Forleggerforening
Vara: Bjarne Buset

Styremedlem: **Ingeborg Kongslie**, Universitetet i Oslo
Vara: Jon Haarberg

Styremedlem: **Trond Andreassen**, Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening (NFF).
Vara: Erik Rudeng

Deltakere fra administrasjonen uten stemmerett fra 1.2.2006: Gina Winje
Styrets sekretær og referent: Gina Winje

Styrets virksomhet

Det er i perioden avholdt 6 styremøter: 25. januar, 9. mars, 15. mai, 28. august, 24. oktober, og 11. desember, i tillegg har det vært avholdt møter i arbeidsutvalget i forbindelse med styremøtene.

I tillegg til virksomheten forbundet med styremøtene, har styrets formann, viseformann og medlemmer stått til disposisjon for NORLAs administrasjon med råd og beslutninger om virksomhet og aktiviteter. Styrets formann og nestformann, sammen med direktør utgjør NORLAs arbeidsutvalg (AU).

NORLAs faglige råd for skjønnlitteratur

Rådets leder: **Hans H. Skei**, Universitetet i Oslo, oppnevnt av Utenriksdepartementet

Medlemmer: **Per Petterson** Den norske forfatterforening
Nina Refseth Den norske Forleggerforening
Liv Bliksrud Universitetet i Oslo
Torill Eide Norske barne- og ungdomsbokforfattere

Fra NORLA deltar Ingrid Overwien og Gina Winje.

Det er i år 2006 avholdt to fordelingsmøter for oversettelsesstøtte til norsk skjønnlitteratur, det ble fordelt 2 254 000 kroner på til sammen 135 søknader (snitt pr. søknad ca 16 650 kroner).

NORLAs faglige råd for faglitteratur

Rådets leder: **Inga Bostad** Universitetet i Oslo
Svein Sjøberg Universitetet i Oslo
Finn Skårderud Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening
Bodil Stenseth Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening

Fra NORLA deltar Ingrid Overwien, Per Øystein Roland og Gina Winje.

Det er avholdt to fordelingsmøter for oversettelsesstøtte til faglitteratur i 2006, det ble fordelt til sammen 1 537 000 kroner på til sammen 74 søknader (snitt pr. søknad ca 20 000 kroner).

NORLAs administrasjon

Kristin Brudevoll, direktør
Elisabet W. Middelthon, seksjonssjef, faglitteratur
Begge sluttet 31. januar 2006.

Fra 1. februar

Gina Winje, direktør (fra 1.2.2006)

Andrine Pollen, rådgiver (sykmeldt fra 1.6., svangerskapspermisjon fra .8.12.2006)

Per Øystein Roland, rådgiver

Dina Roll – Hansen, førstekonsulent (ansatt fra 1.2.2006)

Ingrid Overwien, førstekonsulent

Marie-Theres Fojuth (praktikant/vikar fra 1.8. 2006)

NORLAs eksterne regnskapsfører: Olav Bogstrand

NORLAs revisor: Horwath Revisjon A.S.

 NORLAs representasjon i andre råd og utvalg:

Stiftelsen Norsk Litteraturfestival-Sigrid Undset dagene:
Gina Winje, rådsmedlem

Utenriksdepartementets råd for kulturelt samarbeid med utlandet:
Gina Winje

SIU (Senter for internasjonalisering av høyere utdanning)
Per Øystein Roland er nestleder i *Fagrådet for Norges kunnskap ved høyere læresteder i utlandet*

Resultatrapport for driftsåret 2006

Året 2006 ble nok et kronår for norsk litteratur i utlandet, en rekke forfattere har lansert bøker, vært gjester på litterære festivaler, holdt foredrag på universitet og høyskoler - i tillegg til storstilt internasjonal markering av Ibsen. Flere utenlandske arrangører brukte Ibsen - markeringen som en mulighet til å sette Norge i fokus, og NORLA har støttet tiltak/seminarer/utgivelser som også inkluderer samtidsforfattere (Ibsen-seminar i Russland, Ibsen- etterord m.m.).

NORLA innvilget oversettelsesstøtte til 209 titler av 218 innkomne søknader, aldri har søknadsbunkene vært større.

NORLA har initiert og medvirket i tiltak til fremme for norsk skjønn- og faglitteratur i utlandet i samsvar med stiftelsens formålsparagraf. NORLA legger særlig vekt på å initiere at fagbokforfattere inkluderes i relevante sammenhenger og planlegger spissede seminarer for denne gruppen forleggere/oversettere i årene fremover.

NORLA samarbeider tett med de norske forlagsagenturene, og det understrekes fra så vel det norske som det internasjonale forlagsmiljøet at NORLAs rolle og funksjon er unik.

NORLA ivaretar en rekke ikke – kommersielle oppgaver, som å arrangere oversetterseminarer og peker på norsk litteratur som ikke presenteres/promoteres av agenturene. Bransjesituasjonen i Norge er i endring, som i resten av Europa. Med stadig flere private og uavhengige agenter på markedet blir NORLAs rolle desto viktigere i forhold til å ivareta bredden i norsk litteratur. Forleggere og oversettere bruker NORLA både som referanse og rådgiver.

I løpet av 2006 etablerte NORLA ny organisasjonsstruktur og utarbeidet en tre-årig strategiplan som inkluderer mer prosjektrettet arbeid og en forsiktig åpning mot nye språkområder, som arabisk, hindi og kinesisk.

NORLA utarbeidet nytt, delikat og funksjonelt informasjonsmateriale, og har oppgradert og videreutviklet hjemmesidene, www.norla.no Her legges det også til rette for et lukket brukerforum til hjelp og støtte til oversettere i utlandet.

I den grad det er praktisk mulig, arrangerer NORLA spesielle møter og seminarer for oversettere før/under/etter bokmessene. Spesielt må nevnes NORLAs sterke engasjement i Norsk Litteraturfestival på Lillehammer. NORLA arrangerer oversetterseminar hvor et ti-

talls oversettere får faglig påfyll og tilgang til en hel ukes litterært program. NORLA vil intensivere og øke aktivitetene under Litteraturfestivalen på Lillehammer, bl.a. ved å arrangere parallelle seminarer i årene som kommer.

Støtte til oversettelser/ekstra tiltak og prøveoversettelser

Den største budsjettposten til NORLA, 4 millioner kroner er øremerket støtte til oversettelser. Av 218 innkomne søknader om oversettelsestøtte ble 209 ble innvilget. Av disse var 135 skjønnlitterære (117 i 2005) og 74 (63 i 2005) faglitterære titler. Det har vært nærmere 40 % økning av innvilgede søknader i de siste to årene. I 2005 ble 180 søknader innvilget, i 2004 var det 157 søknader.

Salgstall til utlandet i norske forlag i 2006 tyder på at søknadsbunkene vil vokse videre innværende og kommende år, innenfor både fag- og skjønnlitteratur.

Bokmesser, seminarer, lanseringsreiser og promosjonsstøtte.

NORLA ga støtte til 18 lanseringsreiser for 14 forfattere i 2006, og deltok sammen med norske forfattere på fire viktige litterære festivaler. NORLA arrangerte/ deltok på hele sju større seminarer i løpet av året og deltok på sju av de viktigste bokmessene for norsk litteratur. I Praha deltok NORLA på felles stand sammen med de andre nordiske litteraturkontorene.

NORLA tildelte reisestipend til to oversettere som deltok på viktige messer (Liber i Spania og Guadalajara i Mexico), oversetterne rapporterer tilbake til NORLA.

På grunnlag av søknad gir NORLA promosjonsstøtte til oversettere som ønsker å arbeide med enkelte bøker spesielt, i 2006 ble det innvilget 19 promosjonssøknader. Spesielt hyggelig å se at Korea har økt interesse for kjøp av norsk litteratur betraktelig etter at en koreansk oversetter bosatt i Norge har fått promosjonsstøtte som har resultert i flere gode oversetteroppdrag. I tillegg ble fire oversettere innvilget reisestipend.

Prosjektstøtte

NORLA gir støtte til ulike prosjekter, i 2006 ble det gitt støtte til åtte svært forskjellige prosjekter, som støtte til norsk – tsjekkisk ordbok og oversettelse til syv språk av etterord til Ibsen (i samarbeid med UD og Gyldendal).

Flere antologier ble støttet fra tiltaksbudsjettet. Nye språkområder melder økt interesse. I de siste årene har det vært en betraktelig økning av oversettelser til russisk, og NORLA brukte år 2006 til å kartlegge markedssituasjonen for norsk litteratur i Russland, og har samtidig opprettholdt en tung satsning mot Russland. I forbindelse med bokmessen i Moskva ble det arrangert Ibsen-seminar på Universitetet, barne- og ungdomsbok seminar på bokmessen og tre norske skjønnlitterære forfattere ble lansert under bokmessen av sine russiske forlag (se vedlagte oversikt).

Samarbeid med Utenriksdepartementet

NORLA har et konstruktivt og utbytterikt samarbeid med Utenriksdepartementet i Oslo og direkte med en rekke norske utenriksstasjoner.

UDs støtte til litteraturfestivaler

I 2006 har NORLA forvaltet NOK 150.000,- for UD som ledd i et treårig prøveprosjekt for norske forfatters deltakelse i litteraturfestivaler i utlandet.(50 000 i økning fra 2005). Beløpet er for lite til å dekke etterspørselen etter norske forfatters medvirkning, og må sees som et supplement til NORLAs egen aktivitet.

Samarbeid med utenriksstasjonene

Flere av de norske ambassadene i viktige byer er en god støtte og stimulerende samarbeidspartner for NORLA og for norske forfattere. Ambassaden i Paris sto for en bred norsk presentasjon av seks norske forfattere i mars, ambassaden i Berlin inviterer til storstilt mottagelse under bokmessen i Frankfurt, ambassaden i Moskva og London gjør det samme under bokmessene der. Ambassaden i Dublin har innledet et samarbeid med National Library der og i oktober støttet NORLA reise for Lars Saabye Christensen til Dublin og innledet et samarbeid som vil kunne resultere i flere forfatterreiser til Dublin. Mange av utenriksstasjonene utfører viktig arbeid for norsk litteratur, særlig knyttet opp til lanseringsreiser og besøk av forfattere/foredragsholdere.

India

Sammen med forfatter Jostein Gaarder deltok NORLA som offisiell delegat på Norges offisielle besøk med kronprinsparet til India i oktober 2006. Grundig forarbeid med UD og andre kunstorganisasjoner, samt lanseringen av Jostein Gaarders *Appelsinpiken* på hindi var med på å gjøre reisen vellykket. NORLA etablerte kontakt med flere indiske forlag og oversettere, og India vil være en viktig del av NORLAs satsning innenfor Land i sør – ordningen (UD) som etableres fra januar 2007.

Samarbeidet med andre norske institusjoner

NORLA samarbeider med alle relevante litterære institusjoner i Norge. Om det er mulig, søker NORLA også å informere og samarbeide med øvrige norske promosjonskontorer innen kunstformidling (OCA, Norsk filminstitutt, MIC, Norsk Barnebokinstitut, NBU, Norsk Oversetterforening, Litteraturhuset i Oslo m.fl.) for å skape synergier og utnytte muligheter til felles prosjekter i utlandet.

Norden

NORLAs mandat inkluderer ikke tiltak og støtte til de nordiske land, da Nordbok inntil 1. oktober 2006 har i varetatt det nordiske samarbeidet. NORLA ble i løpet av 2006 involvert i omleggingen av Nordisk Ministerråds strukturendring, og har deltatt på flere møter/seminarer om denne endringen. Arbeidet med dette vil fortsette i 2007.

NORLA samarbeider tett med sine **nordiske søsterorganisasjoner** og deltar i felles nordiske prosjekter i utlandet der dette er ønskelig. Det er avholdt ett møte mellom søsterorganisasjonene i 2006 (Litteraturfestivalen i Edinburgh).

 Etablering av NORLAs oversetterpris

Kristin Brudevolls stipend for oversettere (ca 250 000 kroner) ble av ny administrasjon, og i samråd med Kristin Brudevoll, besluttet omgjort til NORLAs oversetterpris. Denne vil bli slått sammen med NORLAs faglitterære fond til støtte for oversettere og oversetterrelaterte prosjekter (ca 150 000 kroner)

NORLA vil dele ut en årlig pris til en oversetter som utmerker seg og som gjennom sitt arbeid peker fremover, hhv. annet hvert år innenfor fag – og skjønnlitteratur. Utdesles første gang under Litteraturfestivalen på Lillehammer i 2007, denne gang til to oversettere, innenfor hvert sitt fagfelt. Vinner vil få gratis opphold i inntil tre uker i det nye Litteraturhuset i Oslo som åpner i august 2007.

 Norske media

Norsk presse er positivt innstilt til NORLAs virksomhet, og det har vært flere intervjuer og artikler i de største avisene i året som gikk, bl.a. var det flere større portrettintervjuer av ny direktør i forbindelse med lederskifte (VG, Stavanger Aftenblad, Hamar Arbeiderblad og Bok og Samfunn), ellers positiv dekning fra bl.a. reisen til India (Dagens Næringsliv), prisutdeling i London til Per Petterson (Aftenposten) m.m.

Som det fremgår av vedlagte oversikter, har det vært et svært aktivt år for NORLA. Kontakten til fjernere språkområder er utvidet og innlemmet i nettverket, nye forfatternavn er gjort kjent i utlandet. Oversiktene viser tiltak som enten er initiert av NORLA eller arrangert i samarbeid med relevante institusjoner i Norge og i utlandet.

For styret

Thorvald Steen
Styreformann

For administrasjonen

Gina Winje
Direktør